

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет**

**ФАКУЛЬТЕТ
ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ**

ПДАУ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

VI Всеукраїнська науково-практична конференція.

присвячена 25-річчю заснування факультету обліку та фінансів ПДАУ
та пам'яті його першого декана д. е. н., професора Опрі А.Т.

(5 грудня 2023 р.)

м. Полтава 2023

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

УДК 33: 167.1

А 43

Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 4 від 20.11.2023 р.).

Редакційна колегія:

– **Безкровний О.В.**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Дорогань-Писаренко Л. О.**, к. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Зоря О. П.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Перерва П. Г.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;

– **Томілін О. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Бражник Л. В.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Єгорова О. В.**, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Кубецька О. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

– **Остапенко Т. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

– **Лега О. В.**, к. е. н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету.

Актуальні питання сучасної економічної науки : збірник матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченій 25-річчю заснування факультету обліку та фінансів ПДАУ та пам'яті його першого декана д. е. н., професора Опрі А.Т., 5 грудня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. 416 с.

До збірника матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» ввійшли результати міждисциплінарних теоретичних та прикладних досліджень актуальних проблем української економіки.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ОСВОЄННЯ НОВИХ РИНКІВ ЗБУТУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ	
Черниш Іван.....	214
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ	
Чуйко Володимир.....	217
БЕЗГОТІВКОВА ЕКОНОМІКА: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
Шабатько Анна.....	219
ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЄКТИ ЯК КЛЮЧОВИЙ ІНСТРУМЕНТ У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ	
Шмиголь Даріна	222
ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ	
Шмиголь Каріна	225
ДОСВІД ОЦІНКИ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПРОЄКТУ	
Юрко Альона	227
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	
Юрко Альона.....	229
СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ФАКТОР СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	
Юрчик Галина.....	232
ПАРТНЕРСТВО ЯК ІНТЕГРАЦІЙНИЙ АКТИВАТОР СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В КООРДИНАТАХ ЦИФРОВИХ ЇЇ ТРАНСФОРМАЦІЙ	
Юшин Сергій	235
СЕКЦІЯ 2. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ	238
МЕТОДИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	
Білівненко Назар.....	239
ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЯК СПОСІБ АУДИТУ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВА	
Богомол Віктор, Бойко Юлія, Дзюба Максим.....	241
ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ТА РИЗИКИ	
Горбань Анастасія, Пискун Єлизавета.....	244

ЕНДОГЕННІ РИЗИКИ СПРОЩЕННЯ ОБЛІКУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЗИЧНИХ ОСІБ-ПІДПРИЄМЦІВ Дивнич Анатолій.....	246
МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА Казан Тетяна	249
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ СПЕЦОДЯГУ ЯК МАЛОЦІННОГО АКТИВУ Кіріченко Ігор	252
ОСОБЛИВОСТІ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА Король Анастасія	254
ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТА В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ Лега Ольга, Яловега Людмила, Прийдак Тетяна.....	257
УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У СИСТЕМІ ЗАПОБІГАННЯ БАНКРУТСТВА АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ Крутько Станіслав, Павленко Олександр, Проценко Ігор.....	262
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ТА ПРОЗОРИСТЬ Пискун Єлизавета, Горбань Анастасія	265
АУДИТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ Толмач Анна	268
ПЕРВИННИЙ ДОКУМЕНТ ЯК ОБ'ЄКТ СУДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ У КОНТЕКСТІ ЗАКОНОДАВЧИХ ЗМІН Олексієнко Тетяна	270
РОЗПОДІЛ ВИТРАТ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ ЗА МЕТОДОМ НА ОСНОВІ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ Сук Петро.....	272
РОЛЬ ТА ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ВОЄННОГО СТАНУ Фербей Галина	275
ІНФОРМАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА- ОПЕРАТОРА СИСТЕМИ РОЗПОДІЛУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Цебень Руслан	278

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ТА РИЗИКИ

Горбань Анастасія, Пискун Єлизавета

здобувачі вищої освіти ОС Бакалавр

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Науковий керівник: Тютюнник С.В. к.е.н., доцент

Фінансова стійкість вказує на здатність особи, підприємства чи системи управління грошима витримувати економічні труднощі і стресові ситуації, не втрачаючи свою фінансову ефективність та здатність виконувати фінансові зобов'язання.

Ключові фактори:

- Ліквідність (здатність швидко конвертувати активи в готівку).
- Спроможність погасити борги (здатність вчасно погашати зобов'язання).
- Рентабельність (здатність забезпечувати прибуток та ефективно використовувати ресурси).

Ризик в економіці та фінансах - це ймовірність втрат або непередбачуваного негативного результату.

Види ризиків:

- Ринковий ризик: Зв'язаний із змінами умов ринку.
- Кредитний ризик: Зв'язаний із невиконанням зобов'язань однією зі сторін.
- Ліквіднісний ризик: Зв'язаний із втратою ліквідності та неспроможністю забезпечити готівку.
- Операційний ризик: Зв'язаний із неефективністю або втратою внаслідок неправильних операцій.

Забезпечення фінансової стійкості включає в себе управління різноманітними видами ризиків. Збалансований підхід до ризиків дозволяє зменшити ймовірність виникнення проблем та забезпечує більшу стійкість у фінансовому плані.

Інструменти управління ризиками:

- Страхування: Захист від фінансових втрат через укладання страхових полісів.
- Деривативи: Фінансові інструменти для захисту від коливань цін на ринках.
- Аналіз ризиків: Оцінка та ідентифікація потенційних ризиків для їхнього вчасного виявлення та управління.

Компанії та інші фінансові суб'єкти часто стикаються з вибором між ризикованими та менш ризикованими інвестиціями. Великі ризики можуть призвести до високих прибутків, але й до значних втрат. Здатність знаходити баланс між цими аспектами визначає фінансовий успіх.

Сильна фінансова стійкість може служити амортизатором для компанії в умовах економічних труднощів. Компанії з гарною фінансовою базою можуть легше витримувати негативні впливи ризиків. Ефективне управління ризиками

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

вбудоване в стратегічне планування фінансового суб'єкта. Аналіз ризиків та прийняття заходів для їх зменшення чи управління може бути ключовим елементом стратегії для забезпечення стійкості.

У багатьох випадках, урядові органи та регулятори встановлюють вимоги щодо фінансової стійкості, особливо в галузях, які мають значний вплив на економіку. Дотримання цих вимог може вимагати від суб'єкта здатності ефективно управляти ризиками.

У інвестиційному контексті ефективне управління портфелем включає розподіл активів для забезпечення максимальної рентабельності при мінімізації ризиків. Аналіз ринкових тенденцій та оцінка ризиків є важливою частиною цього процесу.

У сучасному світі, де бізнес та фінанси стають все більше глобальними, компанії зіштовхуються із збільшеними валютними ризиками. Зміни валютних курсів можуть впливати на вартість активів та зобов'язань, що вимагає уважного планування та управління. Швидкий темп технологічних змін створює нові можливості, але також призводить до збільшених технологічних ризиків. Кібератаки, втрата даних та інші технологічні загрози потребують вдосконалення систем безпеки та розвитку стратегій відновлення після збоїв.

Зростаюча увага до екології вимагає від компаній враховувати екологічні ризики та розвивати сталі стратегії. Зміни клімату, природні катастрофи та екологічні обмеження можуть впливати на бізнес-процеси та призводити до фінансових втрат.

Нестабільність у соціальній та політичній сферах може стати джерелом значних ризиків для бізнесу. Зміни у законодавстві, політиці та громадських настроях можуть суттєво впливати на фінансові показники.

Швидкі та неочікувані зміни у бізнес-середовищі вимагають гнучкості та здатності до швидкого реагування. Фінансова стійкість необхідна для ефективного управління змінами та адаптації до нових умов. Зростаюча увага до етики ведення бізнесу вимагає врахування етичних ризиків. Порушення етичних стандартів може призвести до репутаційних втрат та санкцій.

Фінансова стійкість та управління ризиками - це постійний процес, який вимагає постійного моніторингу та адаптації до змін в економічному середовищі. Успішне керування цими аспектами може сприяти стабільності та сталому розвитку як на індивідуальному, так і на корпоративному рівні.

Список використаних джерел

1. Гаркуша Н.М., Цуканова О.В., Горошанська О.О. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті: навч. посіб. Київ: Знання, 2011. 591 с.
2. Кононенко О. Аналіз фінансової звітності. Харків: Фактор, 2008. 208 с.
3. Шевчук В.О., Коновалова О.В., Пантелеев В.П. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2011. 399 с.

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ТА ПРОЗОРИСТЬ

Пискун Єлизавета, Горбань Анастасія

здобувачі вищої освіти ОС Бакалавр

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Науковий керівник: Тютюнник С.В. к.е.н., доцент

У сучасному світі, де підприємства взаємодіють з різними стейкхолдерами, фінансова звітність та прозорість стають критичними аспектами для успішної діяльності та збереження довіри споживачів та інших зацікавлених сторін. Фінансова звітність - це не лише обов'язковий елемент для підприємств, але й важливий інструмент для взаємодії з різними групами зацікавлених осіб. Прозорість у фінансовій звітності сприяє підвищенню довіри громадськості [2]. Підприємства, які відкрито демонструють свою відповідальність, здатні привертати більше зацікавлених сторін та забезпечувати сталість розвитку.

Основними елементами фінансової звітності є:

1. Баланс (Звіт про фінансовий стан).
2. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід).
3. Звіт про рух грошових коштів.
4. Звіт про власний капітал.
5. Примітки до фінансової звітності.

Прозорість вказує на рівень доступності та зрозуміння інформації, наданої підприємством. Це включає в себе:

– Публічність інформації: Інформація повинна бути легко доступною для широкого кола зацікавлених сторін. Чіткість та доступність звітів: Звіти повинні бути написані зрозуміло та доступно для широкого кола читачів, включаючи тих, хто не має фінансової експертизи.

– Відкритість щодо діяльності: Підприємство повинно демонструвати відкритість у своїх діях та рішеннях, що може впливати на зацікавлених сторін.

– Прозорість допомагає побудувати довіру між підприємством та його зацікавленими сторонами, а також сприяє ефективному функціонуванню ринку та уникненню недорозумінь.

Узагальнюючи, фінансова звітність та прозорість є ключовими елементами для створення стійкої фінансової бази підприємства і підтримання довіри його зацікавлених сторін [3].

Проблеми і можливі рішення у сфері прозорості фінансової звітності:

1. Складність фінансових звітів:

Опис проблеми: Нерідко фінансові звіти можуть бути складними для розуміння, особливо для нефінансових фахівців, що може призводити до неправильного їх тлумачення та прийняття рішень.

Можливе рішення: Вдосконалення комунікаційного аспекту фінансових звітів, спрощення мови та надання додаткових пояснень для неспеціалізованої аудиторії. Використання графіків та інфографіки для візуалізації ключової інформації.

2. Неоднорідність стандартів:

Опис проблеми: Різні країни застосовують різні стандарти фінансової звітності, що ускладнює порівняння фінансових показників між компаніями та країнами.

Можливе рішення: Заохочення більш широкого використання міжнародних стандартів фінансової звітності, створення механізмів гармонізації стандартів на міжнародному рівні, або забезпечення додаткових ресурсів для перекладу та адаптації звітів для міжнародного порівняння.

3. Відсутність нематеріальних активів у звітах:

Опис проблеми: Багатоцільні активи, такі як бренди та інтелектуальна власність, часто не відображаються у фінансовій звітності, що може призводити до недооцінки справжньої вартості підприємства.

Можливе рішення: Розробка стандартів або додаткових директив, які вимагатимуть включення нематеріальних активів у фінансові звіти. Використання додаткових засобів аналізу, таких як звіти про корпоративну відповідальність, для визначення і оцінки цих активів.

Інструменти для забезпечення прозорості та якості фінансової звітності:

1. Сучасні технології: Використання цифрових технологій для публікації фінансової інформації онлайн, що полегшує доступ до звітності для широкого кола зацікавлених сторін.

2. Аудиторська перевірка: Залучення незалежних аудиторських компаній для перевірки фінансової звітності, що забезпечує високий ступінь достовірності та довіри до наданої інформації.

3. Стандарти фінансової звітності: Використання міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) для забезпечення стандартизованого та порівняльного аналізу фінансової інформації.

4. Інформаційна прозорість: Публікація детальної та доступної інформації разом із фінансовою звітністю, такої як стратегічні плани, політики корпоративного управління, та інше.

5. Система управління ризиками та внутрішній контроль: Запровадження ефективної системи управління ризиками та внутрішнього контролю, що допомагає уникнути помилок та фінансових недорозумінь.

6. Участь зацікавлених сторін: Взаємодія з інвесторами, клієнтами, партнерами та іншими зацікавленими сторонами для забезпечення відкритого обміну інформацією та розуміння їхніх очікувань.

7. Освітня робота: Навчання та підвищення фінансової грамотності серед співробітників та зацікавлених сторін для кращого розуміння та оцінки фінансової звітності.

8. Співпраця з регуляторами: Співпраця з відповідними регуляторами та дотримання всіх вимог законодавства, що забезпечує високий ступінь відповідальності та легальності фінансової діяльності.

Підприємства, які активно працюють над вдосконаленням своєї фінансової звітності та прагнуть до максимальної прозорості, здатні будувати відкриті,

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

довірчі відносини зі своїми стейкхолдерами та досягати сталого розвитку в умовах сучасного бізнес-середовища. Загальна мета полягає в тому, щоб фінансова звітність була не лише формальною обов'язковістю, але й інструментом, який допомагає підприємствам будувати довіру, забезпечувати стабільність та створювати умови для сталого розвитку [1]. У цьому контексті прозорість стає ключовим фактором для досягнення цих цілей.

Список використаних джерел

1. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навчальний посібник; 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 328 с.
2. Кононенко О. Аналіз фінансової звітності. Харків: Фактор, 2008. 208 с.
3. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств : навч. посіб. Київ: Т-во «Знання», КОО, 2000. 378 с.